

Huvudman

Sävsjö kommun

kommun@savsjo.se

Ärendet

Tillsyn av grundskolan Hofgårdsskolan i Sävsjö kommun.

Beslut

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Sävsjö kommun att senast den **2022-11-17** ha vidtagit nedan angivna åtgärder avseende brist rörande extra anpassningar och särskilt stöd samt trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen.

Om ^{Sävsjö *} Laholms kommun inte följer detta föreläggande kan mer ingripande sanktioner komma att aktualiseras.

Beslutet om föreläggande gäller omedelbart enligt 26 kap. 10 § tredje stycket skollagen. Beslutet om föreläggande får enligt 28 kap. 2 och 18 §§ skollagen inte överklagas.

Sävsjö kommun ska vidta följande åtgärder

Extra anpassningar och särskilt stöd

1. Se till att beslut om placering i särskild undervisningsgrupp fattas för elever som får hela sin undervisning i den så kallade resurskorridoren (3 kap. 8 och 11 §§ skollagen).
2. Se till att elever som har behov av studiehandledning på modersmål ges sådant stöd och att elevernas behov styr i vilken omfattning studiehandledning ges. (5 kap. 4 § skolförordningen [2011:185])

Trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling

3. Se till att alla som arbetar i skolan agerar då en elev utsätts för kränkande behandling samt anmäler detta till rektorn (6 kap. 5 och 10 §§ skollagen, förordning (2010:37) om läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet (Lgr 11), 2.1 Normer och värden).

* Rättelse enligt
36§ förvaltnings-
lagen / VB

Anmärkning

Skolinspektionen tilldelar med stöd av 26 kap. 11 § skollagen (2010:800) Sävsjö kommun en anmärkning avseende brister rörande extra anpassningar. Sävsjö kommun ska senast den **17 november 2022** vidta de åtgärder som huvudmannen bedömer är nödvändiga för att avhjälpa påtalad brist. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas för Skolinspektionen.

Beslutet om anmärkning får enligt 28 kap. 2 och 18 §§ skollagen inte överklagas.

Områden utan konstaterade brister

Skolinspektionen avslutar ärendet i de delar det avser undervisning och lärande och bedömning och betygssättning.

Om ärendet

Skolinspektionen har utifrån myndighetens risk- och väsentlighetsanalys våren 2022 inlett en tillsyn av Hofgårdsskolan i Sävsjö kommun.

I tillsynen har Skolinspektionen kontrollerat om verksamheten vid Hofgårdsskolan följer gällande bestämmelser om undervisning och lärande, extra anpassningar och särskilt stöd, bedömning och betygssättning samt trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling.

Tillsynen har genomförts genom intervjuer med elever, lärare, personal i elevhälsan och rektorn samt lektionsobservationer under perioden den 29 mars till den 8 april 2022. Som en del av tillsynen har även dokumentation från Hofgårdsskolan granskats. Huvudmannen har yttrat sig över allt material av betydelse för beslutet.

Motivering av beslutet

Huvudmannen ansvarar för att utbildningen genomförs i enlighet med bestämmelserna i skollagen, föreskrifter som har meddelats med stöd av skollagen och de bestämmelser för utbildningen som kan finnas i andra författningar (2 kap. 8 § skollagen). Vidare ska huvudmannen se till att nödvändiga åtgärder vidtas om det framkommer att det finns brister i verksamheten (4 kap. 7 § skollagen)

Föreläggande

Särskilt stöd – Beslut om placering i särskild undervisningsgrupp

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av inskickat material och i samband med tillsynsbesök framkommer att det finns en del av Hofgårdsskolan som kallas för Resurskorridoren/Resursen. Rektorn uppger att stora delar av det särskilda stödet på Hofgårdsskolan ges i Resurskorridoren och att de elever som berörs alla har åtgärdsprogram. Rektorn uppger att Resurskorridoren inte är en särskild undervisningsgrupp då det inte rör permanenta placeringar. Eftersom placeringen inte är permanent, utan kan ändras i samband med att åtgärdsprogrammet utvärderas, vill skolan inte se Resurskorridoren som en särskild undervisningsgrupp.

Denna stödåtgärd utvärderas regelbundet och placeringen kan, enligt rektorn, förlängas vid behov. Rektorn uppger vidare att eleven har kvar sin klasstillhörighet och deltar exempelvis vid genomgångar i sin klass för att därefter gå till Resursen för att få en lugnare miljö. Hen uppger att eleverna har särskilda tider som de får sin undervisning i Resurskorridoren och att de har individuella upplägg kring i vilken omfattning de ska vara där och vid vilka tillfällen de ska följa sin klass. Rektorn berättar att ett fåtal elever är i Resurskorridoren på heltid.

I samband med tillsynen har Skolinspektionen tagit del av femton av de åtgärdsprogram som är aktuella på Hofgårdsskolan. I samtliga dessa finns åtgärder som kopplas samman med Resurskorridoren. Fyra elever har insatser i specifika delar i olika ämnen som ska ges i Resurskorridoren, medan sju elever ska få all sin undervisning i vissa teoretiska ämnen där. I tre åtgärdsprogram anges att eleverna ska ha all sin undervisning i Resurskorridoren. För dessa elever har även beslut om anpassad studiegång fattats. Inget av dessa beslut om åtgärdsprogram omfattar beslut om placering i särskild undervisningsgrupp.

Rättslig reglering

Av 3 kap. 8 § skollagen framgår att särskilt stöd får ges istället för den undervisning eleven skulle deltagit i eller som komplement till denna. Det särskilda stödet ska ges inom den elevgrupp som eleven tillhör om inte annat följer av denna lag eller annan författning. Vidare framgår av 3 kap. 11 § skollagen att om det finns särskilda skäl får ett beslut om åtgärdsprogram innebära att särskilt stöd ges enskilt eller i en annan undervisningsgrupp (särskild undervisningsgrupp) än den som eleven normalt tillhör.

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att det finns brister i arbetet med särskilt stöd på Hofgårdsskolan. Skolinspektionens utredning visar att finns elever som enligt åtgärder i beslutade åtgärdsprogram ges hela sin undervisning utanför den undervisningsgrupp eleverna normalt tillhör, i den så kallade resurskorridoren. Resurskorridoren är därmed att betrakta som en särskild undervisningsgrupp. Trots detta har beslut om särskild undervisningsgrupp inte fattats för dessa elever.

Studiehandledning på modersmålet

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Lärare uppger i intervju att antalet elever med ett annat modersmål än svenska är stort på Hofgårdsskolan. Lärarna uppger att tiden för den studiehandledning som ges inte är tillräcklig utifrån elevernas behov. Vidare uppger lärarna att det finns en studiehandledare i arabiska på skolan och att det, utöver det, även finns studiehandledare i somaliska och persiska. Lärarna uppger att de har elever på Hofgårdsskolan som är i behov av studiehandledning på vietnamesiska där det saknas en studiehandledare. Lärare berättar att det, i Sävsjö kommun, gjorts neddragningar av studiehandledningen det senaste året, bland annat i arabiska, och att resurserna som ges nu inte är tillräckliga utifrån elevernas behov. Studiehandledaren i arabiska uppger

att hen delvis arbetar i klass, men också i resurskorridoren. Hen uppger att behovet av studiehandledning är stort och att det finns arabisktalande elever som inte får studiehandledning i den utsträckning de behöver. Studiehandledare i arabiska uppger att studiehandledning främst ges under lektionstid som en extra anpassning. Vidare uppger hen att tiden inte räcker till för att hen ska kunna ge så mycket studiehandledning som eleverna behöver.

Representanter för elevhälsan uppger att den studiehandledning som ges inte är tillräcklig, men att det finns digitala hjälpmedel som används också. De berättar att vissa elever behöver prioriteras framför andra i relation till det behov som finns. Vidare uppger representanter för elevhälsan att de elever som behöver studiehandledning får det periodvis och därigenom står utan detta stöd mellan perioderna.

Rektorn uppger att nästan hälften av samtliga elever på Hofgårdsskolan har annat modersmål än svenska och att studiehandledning både ges som extra anpassning och som särskilt stöd. Vidare uppger rektorn att det på skolan råder en komplex situation då eleverna befinner sig på flera olika nivåer språkmässigt. Rektorn uppger att hen inte har bilden av att studiehandledningen som ges inte är tillräcklig, men säger att hen inte kan utesluta att mer studiehandledning hade gett ett bättre resultat för eleverna.

I samband med kommunikeringen av protokollet uppger huvudmannen att Hofgårdsskolan tagit emot en nyanländ elev som givits studiehandledning i den omfattning som har behövts. Vidare uppger huvudmannen att man har försökt rekrytera studiehandledare i vietnamesiska utan framgång till två elever som är i behov av denna hjälp. Huvudmannen uppger att dessa elever har fått extra resurstöd av skolan.

Rättslig reglering

Av 5 kap. 4 § skolförordningen framgår att en elev ska få studiehandledning på sitt modersmål, om eleven behöver det. Vidare framgår att studiehandledningen får ges i interaktiv form med informations- och kommunikationsteknik där eleven och studiehandledaren är åtskilda i rum men inte i tid, om det inte finns någon lämplig person inom skolenheten som kan ge studiehandledning och huvudmannen trots upprepade ansträngningar inte har lyckats anställa en sådan.

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att de elever som är i behov av studiehandledning på sitt modersmål inte får det i den omfattning de är i behov av. Intervjuer visar att den studiehandledning som eleverna ges inte är tillräcklig utifrån elevernas behov. Därmed riskerar dessa elever att inte nå kunskapskraven.

Åtgärder mot kränkande behandling

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Såväl elever som personal uppger att det emellanåt är en tuff jargong mellan eleverna på Hofgårdsskolan. Denna jargong gäller främst språkbruket, men även vissa förhållningssätt mot varandra. Eleverna säger i intervju att de överlag känner sig trygga på skolan, men att det finns särskilda platser där otrygghet förekommer. Detta rör exempelvis gemensamma vistelseytor där många elever samlas och där trängseln är stor. I dessa miljöer, berättar eleverna, kan det ofta bli stökigt och kränkningar kan uppstå. Lärare, representanter från elevhälsan och rektorn uppger samstämmigt i intervju att de är välinformerade om dessa otrygga platser och att oroligheter kan uppstå där. För att skapa trygghet för eleverna och motverka kränkningar har skolan ett rastvaktsschema. Representanter för elevhälsan uppger att det är svårt att överblicka hela skolan när de är rastvakter. Detta då skolan har flera byggnader.

Eleverna säger att det vanligtvis finns personal i skolans lokaler på rasterna. Dock uppger de att inte all personal markerar när oroligheter uppstår eller när eleverna kränker varandra. De säger att viss personal bara går förbi medan andra agerar och markerar. Denna bild bekräftas även av lärare, representanter från elevhälsan och rektorn som menar att detta är ett område som skolan behöver bli bättre på så att tryggheten för eleverna blir större och att den nolltolerans mot kränkningar skolan har efterlevs av alla vuxna. Lärare och representanter för elevhälsan uppger att all personal inte anmäler till rektorn när kränkningar sker. Orsakerna till detta är bristen på samsyn kring vad en kränkning är och tidsfaktorn där personalen inte upplever sig hinna agera enligt den skyldighet de har. Rektorn uppger att de är medvetna om problematiken att inte alla kränkningar anmäls och säger att hen försöker agera i den mån hen får information om att personal valt att inte anmäla. Rektorn uppger att hen inte är förvånad över att eleverna beskriver att viss personal inte agerar. Denna bild uppger rektorn att hen delar med eleverna.

Rättslig reglering

Av 6 kap. 5 § skollagen framgår att huvudmannen ansvarar för att personalen fullgör de skyldigheter som anges i detta kapitel, när den handlar i tjänsten eller inom ramen för uppdraget. Av 6 kap. 10 § skollagen framgår att en lärare, forskollärare eller annan personal som får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling är skyldig att anmäla detta till rektorn. En rektor som får kännedom om att en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till huvudmannen. Huvudmannen är skyldig att skyndsamt utreda omständigheterna kring de uppgivna kränkningarna och i förekommande fall vidta de åtgärder som skäligen kan krävas för att förhindra kränkande behandling i framtiden. Av läroplanen för grundskolan (Lgr 2011, 2.1) framgår att alla som arbetar i skolan aktivt ska motverka diskriminering och kränkande behandling av individer eller grupper.

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att skolenhetens arbete mot kränkande behandling inte uppfyller författningarnas krav. Skolinspektionens utredning visar att all personal inte

agerar och inte heller anmäler till rektorn när de får kännedom om att en elev kan anse sig ha blivit utsatt för kränkande behandling.

Val av ingripande

Skolinspektionen får förelägga en huvudman som står under dess tillsyn att fullgöra sina skyldigheter, om verksamheten inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten (26 kap. 10 § skollagen).

Sävsjö kommuns verksamhet vid Hofgårdsskolan uppfyller inte författningarnas krav vad gäller särskilt stöd, studiehandledning på modersmålet och åtgärder mot kränkande behandling. Det finns därför skäl att förelägga Sävsjö kommun att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

Anmärkning

Extra anpassningar

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

I samtliga intervjuer med skolans personal uppges att det finns elever som är i behov av extra anpassningar. Lärarna uppges att de sätter in extra anpassningar då de märker att elever har svårt att tillgodogöra sig undervisningen. Detta kan exempelvis vara genom digitala inspelningar av instruktioner eller förenklat undervisningsmaterial. Lärarna har, som en extra anpassning för hela elevgruppen, en gemensam struktur som skrivs på tavlan vid uppstart av lektionerna.

Representanter för elevhälsan uppges att de inte delar lärarnas bild fullt ut. De uppges att skolan inte kommit tillräckligt långt i sitt arbete med att ge eleverna extra anpassningar och att det finns elever som inte får de extra anpassningar som de behöver. Representanter för elevhälsan berättar att införandet av extra anpassningar många gånger tar för lång tid och att hela processen behöver gå snabbare. Detta gäller exempelvis vid studieövergångar.

Rektorn och biträdande rektorn bekräftar i intervju elevhälsans bild av att det är en variation mellan lärarna kring om extra anpassningar sätts in eller inte. De uppges att majoriteten av lärarna sätter in de extra anpassningarna skyndsamt, medan andra lärare inte gör det. Rektorn och biträdande rektorn uppges att de är medvetna om problemet och att de för samtal med de lärare som inte sätter in extra anpassningar i den omfattning som behövs. Rektorn uppges att hen behöver bli tydligare med det ansvar som åvilar lärare. Skolan behöver förändra den inställning som en del pedagoger har att det är elevens ansvar att be om hjälp från lärare, när det bör vara lärarens uppgift att se vilka behov eleven har och sätta in extra anpassningar som stöd.

Rättslig reglering

Av 3 kap. 5 § skollagen framgår att om det inom ramen för undervisningen, genom användning av nationellt kartläggningsmaterial eller nationellt bedömningsstöd, resultatet på ett nationellt prov eller uppgifter från lärare, övrig skolpersonal, en elev eller elevs vårdnadshavare eller på annat sätt framkommer att det kan befaras att en

elev inte kommer att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås, ska eleven skyndsamt ges stöd i form av extra anpassningar inom ramen av den ordinarie undervisningen.

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att det finns brister i Hofgårdsskolans arbete med extra anpassningar. Skolinspektionens utredning visar att det finns elever som inte får de extra anpassningar de behöver.

Val av ingripande

Skolinspektionen får i stället för att meddela ett föreläggande tilldela en huvudman som står under dess tillsyn en anmärkning vid mindre allvarliga överträdelser av vad som gäller för verksamheten (26 kap. 11 § skollagen). Huvudmannen är då skyldig att inom viss tid åtgärda de brister som föranlett anmärkningen. Sävsjö kommuns verksamhet vid Hofgårdsskolan uppfyller inte författningarnas krav vad gäller extra anpassningar. Utredningen visar att alla elever inte ges de extra anpassningar de behöver. Mot bakgrund av att rektorn har uppmärksammat denna brist och för samtal med enskilda lärare som inte ger elever de extra anpassningar de behöver, bedömer Skolinspektionen bristen som mindre allvarlig och finner därför skäl att tilldela Sävsjö kommun en anmärkning.

Områden utan konstaterade brister

Undervisning och lärande

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Inkommen dokumentation och genomförda intervjuer visar att lärarna på Hofgårdsskolan utgår från syfte och centralt innehåll i de olika ämnena när de planerar sin undervisning. Vidare återkopplar lärarna till eleverna kring det centrala innehållet inom ramen av undervisningen. Rektorn säkerställer att undervisningen följer och omfattar ämnens syfte och centrala innehåll genom att dels göra regelbundna lektionsbesök och dels föra pedagogiska samtal med lärarna.

Rättslig reglering

Av 10 kap. 8 § skollagen framgår att för varje ämne ska en kursplan gälla. Enligt 5 kap. 2 § skolförordningen ska eleverna få en strukturerad undervisning. I läroplanen, Lgr 11 5. Kursplaner, anges de syfte och centrala innehåll som undervisningen i samtliga ämnen ska följa och omfatta.

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Bedömning och betygssättning

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Lärarna uppger att de samarbetar i ämneslag kring bedömning och betygssättning där bland annat bedömningsmatriser används. Mot bakgrund av att andelen lärare utan behörighet och legitimation är hög på Hofgårdsskolan, uppger rektorn att det finns ett mentorssystem där obehöriga lärare samverkar med en behörig lärare i bedömningsfrågor. Rektorn uppger att hen strävar efter full behörighet och arbetar aktivt med rekryteringen för att nå dit. Utredningen visar även att huvudmannen stöttar rektorn i detta arbete genom att dels samordna validering av utländsk lärarutbildning och dels bistå så att påbörjad utbildning kan avslutas. Vidare bistår huvudmannen med utbildning till utbildade lärare kring dokumentation, planering och betygssättning. I de fall där legitimerad lärare saknas sätts betyg av rektorn.

Rättslig reglering

Enligt 10 kap. 19 § skollagen ska, när betyg sätts innan ett ämne har avslutats, betygssättningen bygga på en bedömning av de kunskaper som eleven inhämtat i ämnet till och med den aktuella terminen. Av 10 kap. 20 § skollagen framgår att när betyg sätts efter det att ett ämne har avslutats ska betyget bestämmas med hjälp av bestämda kunskapskrav. Enligt 10 kap. 20a § skollagen ska, vid betygssättning enligt 19 och 20 §§ i ett ämne som det ges ett nationellt prov i, elevens resultat på det provet särskilt beaktas. Provresultatet eller resultat på delprov ska dock inte sär-skilt beaktas om det finns särskilda skäl. Av Lgr 11, 2.7 Bedömning och betygssättning, framgår att betyget uttrycker i vad mån den enskilda eleven har uppnått de nationella kunskapskrav som finns för respektive ämne. Som stöd för betygssättningen finns ämnesspecifika kunskapskrav för olika betygssteg. Vidare framgår att läraren vid betygssättningen ska utnyttja all tillgänglig information om elevens kunskaper i förhållande till de nationella kunskapskraven och göra en allsidig bedömning av dessa kunskaper.

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas även i denna del.

På Skolinspektionens vägnar

Viveka Berglund
Beslutsfattare

Klas Tambour
Föredragande

I ärendets slutliga handläggning har även utredare Ola Rydkvist medverkat.